

Анотація вибіркової навчальної дисципліни

Основи релігієзнавства

Назва кафедри, яка викладає навчальну дисципліну	<i>Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін</i>
Шифр вибіркової навчальної дисципліни	ВД282
Загальна кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Короткий опис змісту дисципліни (мета, тематика та зміст)	Мета: сформувати розуміння об'єктивних закономірностей виникнення, становлення, розвитку та функціонування релігії, її структурні особливості, різноманітні феномени, взаємозв'язки і взаємодію релігії з іншими формами суспільної свідомості; сприяти оволодінню досягненнями світової та української культури, дає здобувачам освіти всебічні знання про релігію та церкву, богослов'я, віруючих, процеси сакралізації і секуляризації в світі й в українському суспільстві, допомагає самовизначитись у світоглядних проблемах, формує духовні інтереси та ціннісну орієнтацію. Тема 1. Релігієзнавство як наука. Зміст і структура феномену релігії. Предмет релігієзнавства. Походження терміна «релігія». Структура релігієзнавства. Світське і богословське релігієзнавство. Історія становлення релігієзнавчої науки. Методи та принципи релігієзнавства. Функції релігії. Класифікації релігій світу. Філософія та релігія. Духовність, релігійність. Тема 2. Релігія як предмет філософського осмислення. Сутність релігії. Структура релігії. Релігійна свідомість. Релігійна психологія. Релігійні організації (секти, деномінації, церкви). Класифікація релігії за ступенем розвитку самої релігії. Класифікація релігії за способом організації релігійних інститутів та

	територіального поширення. Основні концепції походження релігії. Міфологічна концепція. Анімістична школа. Концепція преанімізму. Соціологічна концепція. Магічна теорія. Психологічна концепція. Марксистка концепція. Функції релігії. Тема 3. Генезис ранніх форм релігії. Загальна характеристика ранніх форм релігії. Ранні форми рх вірувань: аніматизм, фетишизм, анімізм, магія, тотемізм, шаманізм, землеробські культи. Етапи розвитку та історичні типи релігії. Тема 4. Етнічні та регіональні релігії. Характерні риси етнічних релігій. Різновиди етнічних релігій та їх характеристика. Ранні національні релігії (давньоєгипетська, давньогрецька, давньоримська, давньоіранська, давньоперська, давньоіндійська, стародавні дохристиянські вірування в Україні). Пізні національні релігії (індуїзм, сикхізм, джайнізм (Індія), конфуціанство, даосизм (Китай), синтоїзм (Японія), юдаїзм). Тема 5. Світова релігія. Буддизм. Особливості та ознаки світових релігій. Соціологія релігії. Буддизм як світова релігія. Вчення буддизму. Буддійське віровчення і пантеон. Релігійний культ і релігійна організація буддизму (Дхарма, Сангха). Поширення буддизму (Хінаяна, Махаяна, Ваджраяна). Тема 6. Світова релігія. Іслам. Загальна характеристика ісламу. Пророк Мухаммед. Життя Мухаммеда. Основні положення віровчення ісламу. Коран, Сунна. Культова практика ісламу. Релігійні обряди та свята. Релігійні заборони. Шаріат. Особливості релігійної організації. Основні течії в ісламі (Сунізм та Шиїзм). Сучасна ситуація в ісламі. Іслам в Україні. Тема 7. Світова релігія. Християнство. Соціальні та історичні причини виникнення християнства. Витоки християнства. Релігійно-філософські вчення Філона та Сенеки (стоїцизм), юдаїзм, юдейське сектантство (фарисеї, садукее, есеї), релігії
--	--

	східних народів Римської імперії. Формування догматики та культу. Святе Письмо і Святий Переказ. Символ віри. Особливості релігійного культу. Основні таїнства. Великий розкол християнства (1054 р.) Догматичні відмінності. Канонічні відмінності. Обрядові відмінності. Тема 8. Християнство: основи віровчення та культу. Основи віровчення, культу та церковної організації Католицизму. Віровчення Католицизму. Структура Католицької Церкви. Святий Престол. Чернечі ордени. Догматика Католицизму. Культ Богородиці. Інквізиція. Обрядові особливості Католицизму. Оновлення Католицизму. Уніатство. Українська Греко-Католицька Церква (УГКЦ). Основи віровчення, культу та церковної організації Православ'я. Структура Православної Церкви. Диптих. Особливості православносторії України. Київська митрополія. Надання томосу Православній церкві України. Віровчення та культ протестантських віросповідань. Протестантизм ранній (лютеранство, кальвінізм, англіканство) та пізній (баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво, свідки Єгови, методисти, мормони, меноніти, квакери тощо). Тема 9. Сучасні нетрадиційні релігії та нові релігійні рухи. Новітні релігійних рухи: характерні риси та класифікація. Неохристиянські релігійні об'єднання. Церква Ісуса Христа Святих останніх днів (ЦІХСОД). Орієнталістські та синкретичні релігійні рухи, неоязичництво. Міжнародне товариство свідомості Крішні. Трансцендентальна медитація. Церква уніфікації. Рідна українська національна віра (РУН віра). Рідна Віра. Сайєнтологічні релігійні рухи. Церква Сайєнтології. Християнська наука. Езотеричні релігійні рухи. Новий Акрополь. Сатанізм. Тема 10. Релігія і церква в системі державно-правових відносин Церква і державно-
--	--

	правове регулювання соціальних відносин. Види правового статусу церкви в системі державно-правових відносин. Ознаки релігійних норм як виду соціальних норм. Церковно-владні повноваження в історичній ретроспективі. Церква і держава в суверенній Україні. Декларація про державний суверенітет України, Конституція України, Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації». Свобода совісті та її правовий зміст. Свобода релігії. Свобода віросповідання. Свобода церкви. Свобода в релігії.
Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни (загальні та/або спеціальні)	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. Здатність працювати в команді. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПІБ науково-педагогічного працівника/ів, який/і викладає/ють навчальну дисципліну, електронна пошта	Попова Оксана Борисівна poropova@uni-sport.edu.ua

